

for at følge efter Eastwood over i det territorium, hvor pengene øjensynlig ligger i øjeblikket, nemlig over i politifilmgenren. McQ er i Waynes skikkelse naturligvis lidt tungere i det end Dirty Harry, men ellers følger den gamle trofast i den unges fodspor. McQ véd nemlig ligeså godt som Dirty Harry hvordan den udflippede ungdom og politiets egne sorte får skal behandles. Handlingsgangen er politifilmens efterhånden helt standardiserede sæt klicheer med uforstående overordnede, resignerede kvinder og patetisk ensomme politihelte. Sturges afvikler det hele meget dygtigt. Den obligatoriske biljagt er langt over middel. (McQ – USA 1973). P.S.

PEBERMØEN

Instruktør: JEAN-PIERRE BLANC

Et frastødende maniereret debutarbejde om en midaldrende forretningsmand (Philippe Noiret), som ved en fejltagelse kommer til at tilbringe sin sommerferie på et hotel ved Rivieraen, hvor han møder en yngre ugift kvinde (Annie Girardot). Deres bekendtskab udvikler sig med snegleagtig hastighed og til slut er de nået til at udveksle adresser. Omkring dette lidet fascinerende centrum har instruktøren placeret en række bizarre personer og krydret det hele med lidt halvmorbide, »sorte« indfald, som smager umiskendeligt af fattigmandsbuñuel – en smag man efterhånden er fortrolig med. Filmen fik Sølvbjørnen i Berlin 1972. (La vielle fille – Frankrig 1972). P.S.

PÅ MORDERJAGT

Instruktion: BURT LANCASTER, ROLAND KIBBIE

Burt Lancaster har tidligere forsøgt sig som instruktør, men hverken hans debut i denne funktion (»The Kentuckian«) eller den nye »The Midnight Man« over-

beviser om skuespillerens evner som iscenesætter, skønt den nye film underholder ganske pænt. Det underholdende ligger først og fremmest i selve historien, der med sin desillusionerede slutning ejer mindelser om »film noir«-genren. Burt Lancaster spiller selv hovedrollen som en tidligere politimand netop løsladt fra fængslet (for jalousimord på hustruens elsker) og nu ansat som vagtmand på et universitet i en amerikansk lilleby et sted i syden. Da en af de studerende myrdes, kaster Lancaster sig over opklaringsarbejdet. Historien er, som konventionen kræver det, utroligt indviklet, og mistanken skifter ofte i filmens forløb og er alligevel overraskende. Iscenesættelsen er imidlertid tung, og historiens elementer føjes ikke særlig godt sammen. Der savnes f. eks. en rimelig miljøschildring, og der savnes først og fremmest en fordybelse i personerne, af hvilke kun Susan Clarks probation officer reelt når ud over klichepræget. (The Midnight Man – USA 1974). P.C.

SILKEBLØD OG DEJLIG

Instruktør: SALVATORE SAMPERI

Den charmerende »Alle elsker Angela« blev både herhjemme og i Italien en uventet succes, og selvfølgelig måtte Laura Antonellis blide erotiske udstråling udnyttes i en hurtig follow-up. Fortsættelsen – der kun er en fortsættelse i kommerciel forstand – er langt mere lagt an på at pirre: kameraet kredser ustandselig om Laura Antonellis uimodsigeligt veldrejede attributer, og klimaks trækkes ud helt til de sidste minutter og bliver bl. a. derfor et groft antiklimaks for de nysgerrigt lystne, der snydes for at overvære et godt knald mellem Angela og hendes mindreårige tilbeder og i stedet må forsøge at bruge fantasien – på et tidspunkt, hvor den for længst er misbrugt og opbrugt. (Pecato Veniale – Italien 1973).

Bøger

DE PROFESSIONELLE

Under Peter Cowies redaktion har The Tantivy Press tegnet sig for en lang række udmærkede filmbøger i bekvemt format – både bogstaveligt (16×13,5 cm, nemme at håndtere) og i den forstand, at bøgerne i deres indhold har været ret upretentiøse og nemme at gå til. Det gælder også for de (foreløbig?) to bind med fællestitlen »The Hollywood Professionals«, hvori der redegøres for seks Hollywood-instruktørers karriere. Første bind omhandler Michael Curtiz, Raoul Walsh og Henry Hathaway. I andet bind drejer det sig om Henry King, Lewis Milestone og Sam Wood.

Opskriften er hver gang den samme. Først en løst karakteriserende gennemgang af nogle af de respektive instruktørers film, dernæst en ret fyldig filmografi (der fylder næsten lige så meget som filmgennemgangen). Kingsley Canham, der er ene-forfatter af første bind, nævner i sit forord, at bøgerne først og fremmest er tænkt som en guide til en række instruktører, der ellers har været undervurderet i film litteraturen. Som sådan fungerer bøgerne rigtig pænt. Det problematiske ved begge bind er, at kapitlerne er for korte til at give en fyldestgørende redegørelse for en eventuel tematik og for stilistiske særpræg – og for lange til at man egentlig kan undvære dette. Alene mængden af film (Curtiz angives f. eks. at have lavet 165

Susan Clark og Burt Lancaster i »The Midnight Man«, hvormed Lancaster prøver kræfter som instruktør.

film, her af 102 i Hollywood) gør det selvsagt svært at finde frem til personligheden (hvis den findes), men samtidig så meget mere nødvendig. Hvis man da ikke vil nøjes med – og evner – at levere en præcist generaliserende artikel, der eventuelt kan suppleres med fyldig gennemgang af erklærede hovedværker. For Curtiz' vedkommende gøres der ganske vist en del ud af »Casablanca« og »Mildred Pierce«, men primært i form af lange handlingsreferater uden analyse.

Indvendingerne gælder for begge binds vedkommende, omend afsnittet om Henry King i andet bind dog rummer tilløb til en gyldig karakteristik af King som skaber af gedigen americana, i hvert fald i de mere personlige film. I denne forbindelse polemiserer forfatteren (Clive Denton) lidt forsinket mod Pudovkin for dennes ensidige fremhævelse af den indrømmet fremragende »Tol'able David«, idet Denton ikke anser denne film for særlig karakteristisk for Henry King. I følge samme Denton er det først og fremmest den nostalgiske americana, der giver Henry King et særpræg.

Kingsley Canham: The Hollywood Professionals, vol 1 (Michael Curtiz, Raoul Walsh, Henry Hathaway). 200 sider. The Tantivy Press, London, og A. S. Barnes & Co., New York, 1973.
Clive Denton, Kingsley Canham og Tony Thomas: The Hollywood Professionals, vol 2. 192 sider. The Tantivy Press, London, og A. S. Barnes & Co., New York, 1974.

FRED ASTAIRE

Sagt om Fred Astaire: »Han holder sig på toppen, fordi han præsterer det umulige – han forbedrer det fuldkomne«. Ordene er Rouben Mamoulians, og det er ikke urimeligt, at kritikeren Stanley Dance citerer udtalelsen i sin bog om Hollywoods mest suveræne filmdanser. Mere jævnt formulerer Dance sin opfattelse af Astaire således: »ganske enkelt vor tids mest fremragende danser«.

Men det er fortid. Astaire danser ikke

mere, og det vil være urimeligt at tro på, at vi kan opleve Astaire på ny. Trods alt er han blevet 75 år (den 10. maj i år), og den nye bog – med titlen »Starring Fred Astaire« – er netop udsendt i anledning af Astaires trekvarte århundrede. Det er blevet en solid (og umanerlig dyr) bog. Stort format, lidt uhåndterlig i størrelse og vægt, men smuk at se på, smukt illustreret (mange billeder er taget direkte fra filmstrimlerne), smuk at hensesynke i minder på.

Stanley Dance redegør grundigt, men aldrig kedeligt, for Astaires karriere, der er grundige handlingsresumeeer, velvalgte citater fra tidligere anmeldelser af Astaires film suppleret med forfatterens egne iagttagelser, der vel aldrig hæver sig over det trods alt ordinære. Brugbar er bogen hele tiden (langt mere end bøgerne i serien »The films of...«).

Med samme anledning og med samme titel som bogen er i øvrigt også udsendt et LP-dobbeltalbum indeholdende 32 sangnumre fra Astaires trediver-film. Lyt til pladerne og se på billederne i bogen på samme tid. Det er næsten som at opleve filmene igen. Og pladerne røber i hvert fald endegyldigt, at Astaire var en god, på sin vis en fremragende sanger. De fleste overser denne side af musicalstjernens talent, men som Irving Berlin sagde det: »Astaire vidste god besked om en sangs kvalitet, og hans hjerte var i den før fødderne overtog styringen«. Astaires stemme havde sine begrænsninger, men danseren forstod at gøre en dyd deraf. Stemmens lille volumen understreger det intime, som sangene indeholder og som Astaire står for, hans tekstudtale er fremragende (det kan ikke siges om ret mange) med hensyntagen til ordenes og melodilinjens mening, og melodierne får flere og nye nuancer med Astaires pausering og små rytmiske forskydninger. Hans frase-ring minder om jazzmusikerens. Ikke underligt, at gode komponister (Berlin,

Porter, Kern, Gershwin) helst så deres sange introduceret af Astaire og ofte skrev sange specielt til ham. P.C.

Stanley Dance: Starring Fred Astaire. Dodd, Mead & Company, New York 1973. 501 sider. \$ 22.50.

Debat

MILLIMETER-PARANOIA

I forbindelse med min omtale i forrige nummer af KOSMORAMA af Agheds, Knudsens og Braad Thomsens bog »Politisk Filmkunst« anførte jeg, at »praktisk taget alle samtalerne tidligere havde været bragt i forskellige tidsskrifter« og jeg påpegede bl. a., at denne disposition gav »en værdifuld bredde og stof-fylde, som det ville have været vanskeligt at opnå på anden måde.«

Jeg er senere af en forurettet Braad Thomsen blevet bedt om her i bladet at demontere »dette vrøvl«, idet han gør mig opmærksom på, at ialt syv interviews ikke tidligere havde været offentliggjort. To af de nævnte interviews, nemlig samtalerne med Jean-Pierre Gorin og Marin Karmitz må være kommet med blandt »nyhederne« i farten, for de er begge omtalt i bogens forord – det ene for at have stået i Politisk Revy og det andet i »Filmrutan«. Tilbage bliver derfor at anmode om, at man for eftertiden, i stedet for »praktisk taget alle« læser: »af bogens 30 samtaler har 25 tidligere været bragt i forskellige tidsskrifter.

83,999 % Christian – praktisk taget!

Claus Ib Olsen

	Anders Bodelsen (Politiken)	Per Calum (Jyllands-Posten)	Poul Malmkjær	Ib Monty (Jyllands-Posten)	Jørgen Oldenburg	Peter Schepelern
Den hårde straf (Ashby)	★★★	★★★	★★★	★★★	★★	★★★
Sugarland Express (Spielberg)	★★★	★★★	★★	★★	★★★	★★
* Vildt blod (N. Ray)	★★	★	★★	★★		★
Agenten som ikke ku' knaldes (de Broca)	★		★★	★★	●	★
Eksorcisten (Friedkin)	★★★	★	★			●
Anders And og Fedtmule slår sig løs				★★		★★
* Can Can (W. Lang)		●	★			★
Det store indianergilde (Ferrerri)		●	★		★	●
På morderjagt (Kibbee & Lancaster)		★				
* Når mørket sænker sig (Thorpe)		★				
Don Angelo er død (Fleischer)		★				
Manden udefra (Deray)	●					
Silkeblød og dejlig (Samperi)		●	●			●
Busting – Politiets farligste job (Hyams)		●	●			

* = repræmierer